ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ
ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Βρυξέλλες, 16.7.2021
COM(2021) 394 final

2021/0217 (NLE)

Πρόταση

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

σχετικά με τη θέση που πρέπει να ληφθεί, εξ ονόματος της Ευρωπαϊκής Ένωσης, στη Μεικτή Επιτροπή του ΕΟΧ όσον αφορά την τροποποίηση του πρωτοκόλλου 31 της συμφωνίας ΕΟΧ σχετικά με τη συνεργασία σε ειδικούς τομείς εκτός του πλαισίου των τεσσάρων ελευθεριών

(Γραμμή ΡΑ 13 17 01 του προϋπολογισμού - Προπαρασκευαστική ενέργεια για την έρευνα στον τομέα της άμυνας)

(Κείμενο που παρουσιάζει ενδιαφέρον για τον ΕΟΧ)

ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ

1. ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΤΗΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ

Η παρούσα πρόταση αφορά την απόφαση για τον καθορισμό της θέσης που πρέπει να ληφθεί εξ ονόματος της Ένωσης στο πλαίσιο της Μεικτής Επιτροπής του ΕΟΧ σε σχέση με την προβλεπόμενη έκδοση της απόφασης της Μεικτής Επιτροπής του ΕΟΧ όσον αφορά την τροποποίηση του πρωτοκόλλου 31 της συμφωνίας ΕΟΧ σχετικά με τη συνεργασία σε ειδικούς τομείς εκτός του πλαισίου των τεσσάρων ελευθεριών

2. ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΗΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ

2.1. Η συμφωνία ΕΟΧ

Η συμφωνία για τον Ευρωπαϊκό Οικονομικό Χώρο (στο εξής: συμφωνία ΕΟΧ) εξασφαλίζει ίσα δικαιώματα και υποχρεώσεις στο πλαίσιο της εσωτερικής αγοράς για τους πολίτες και τους οικονομικούς φορείς στον ΕΟΧ. Προβλέπει την ενσωμάτωση της νομοθεσίας της ΕΕ που καλύπτει τις τέσσερις ελευθερίες και στα 30 κράτη μέλη του ΕΟΧ, τα οποία αποτελούνται από τα κράτη μέλη της ΕΕ, τη Νορβηγία, την Ισλανδία και το Λιχτενστάιν. Επιπλέον, η συμφωνία ΕΟΧ καλύπτει τη συνεργασία σε άλλους σημαντικούς τομείς όπως οι τομείς της έρευνας και της ανάπτυξης, της εκπαίδευσης, της κοινωνικής πολιτικής, του περιβάλλοντος, της προστασίας του καταναλωτή, του τουρισμού και του πολιτισμού, οι οποίοι, συλλογικά, είναι γνωστοί ως «συνοδευτικές και οριζόντιες» πολιτικές. Η συμφωνία άρχισε να ισχύει την 1η Ιανουαρίου 1994. Η Ευρωπαϊκή Ένωση, με τα κράτη μέλη της, είναι συμβαλλόμενο μέρος της συμφωνίας.

2.2. Η Μεικτή Επιτροπή του ΕΟΧ

Η Μεικτή Επιτροπή του ΕΟΧ είναι αρμόδια για τη διαχείριση της συμφωνίας ΕΟΧ. Αποτελεί φόρουμ για την ανταλλαγή απόψεων σχετικά τη λειτουργία της συμφωνίας ΕΟΧ. Οι αποφάσεις της λαμβάνονται με συναίνεση. Σύμφωνα με τη Συνθήκη της Λισαβόνας, την ευθύνη, από την πλευρά της Ένωσης, για τον συντονισμό των θεμάτων του ΕΟΧ έχει η Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Εξωτερικής Δράσης.

2.3. Η προβλεπόμενη πράξη της Μεικτής Επιτροπής του ΕΟΧ

Η Μεικτή Επιτροπή του ΕΟΧ αναμένεται να εκδώσει την απόφαση της Μεικτής Επιτροπής του ΕΟΧ (στο εξής: προβλεπόμενη πράξη) όσον αφορά την τροποποίηση του πρωτοκόλλου 31 της συμφωνίας ΕΟΧ, σχετικά με τη συνεργασία σε ειδικούς τομείς εκτός του πλαισίου των τεσσάρων ελευθεριών.

Σκοπός της προβλεπόμενης πράξης είναι να επιτρέψει στα κράτη της Ευρωπαϊκής Ζώνης Ελευθέρων Συναλλαγών (ΕΖΕΣ) του ΕΟΧ να συνεχίσουν να συμμετέχουν στην προπαρασκευαστική ενέργεια της Ένωσης για την έρευνα στον τομέα της άμυνας (στο εξής: προπαρασκευαστική ενέργεια) κατά το οικονομικό έτος 2021.

Η προπαρασκευαστική ενέργεια πραγματοποιήθηκε κατά την περίοδο 2017-2019· μόνο κατά τη διάρκεια αυτής της περιόδου μπορούσαν να εγγραφούν στον προϋπολογισμό της Ένωσης πιστώσεις ανάληψης υποχρεώσεων. Ωστόσο, ορισμένες νομικές δεσμεύσεις προηγούμενων ετών στο πλαίσιο της προπαρασκευαστικής ενέργειας δεν έχουν ακόμη διευθετηθεί. Για τον λόγο αυτό, τα κράτη ΕΖΕΣ του ΕΟΧ θα πρέπει να συνεχίσουν να συμμετέχουν.

Δεδομένου ότι το Λιχτενστάιν και η Ισλανδία δεν εξέφρασαν ενδιαφέρον να συμμετάσχουν σε αυτή την προπαρασκευαστική ενέργεια, το σχέδιο απόφασης της Μεικτής Επιτροπής του ΕΟΧ αφορά, ως εκ τούτου, μόνο τη Νορβηγία.

Η προβλεπόμενη πράξη θα καταστεί δεσμευτική για τα μέρη σύμφωνα με τα άρθρα 103 και 104 της συμφωνίας ΕΟΧ.

3. ΘΕΣΗ ΠΟΥ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΛΗΦΘΕΙ ΕΞ ΟΝΟΜΑΤΟΣ ΤΗΣ ΈΝΩΣΗΣ

Η ΕΥΕΔ, σε συνεργασία με τις υπηρεσίες της Επιτροπής, υποβάλλει το σχέδιο απόφασης της Μεικτής Επιτροπής του ΕΟΧ προκειμένου να εγκριθεί από το Συμβούλιο ως θέση της Ένωσης. Η ΕΥΕΔ ελπίζει ότι θα μπορέσει να το υποβάλει στη Μεικτή Επιτροπή του ΕΟΧ το συντομότερο δυνατό.

Το περιεχόμενο και η φύση του σχεδίου της επισυναπτόμενης απόφασης της Μεικτής Επιτροπής του ΕΟΧ υπερβαίνουν ό,τι μπορεί να θεωρηθεί ως απλή τεχνική προσαρμογή κατά την έννοια του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 2894/94 του Συμβουλίου. Συνεπώς, η θέση της Ένωσης καθορίζεται από το Συμβούλιο.

Σύμφωνα με το άρθρο 78 της συμφωνίας ΕΟΧ, τα συμβαλλόμενα μέρη ενισχύουν και διευρύνουν τη συνεργασία στο πλαίσιο των δραστηριοτήτων της ΕΕ στους τομείς της έρευνας και της τεχνολογικής ανάπτυξης.

Η Νορβηγία συμμετείχε ήδη στην προπαρασκευαστική ενέργεια για την έρευνα στον τομέα της άμυνας κατά τα προηγούμενα έτη (2017-2019), κατά τη διάρκεια των οποίων διατέθηκαν πιστώσεις ανάληψης υποχρεώσεων, και θα συνεχίσει να συμμετέχει έως ότου εξαντληθούν όλες οι πιστώσεις πληρωμών. Επιπλέον, ήδη το 2014 i) η Νορβηγία συνήψε συμφωνία συνεργασίας με τον Ευρωπαϊκό Οργανισμό Άμυνας, και ii) η σχετική οδηγία για τις δημόσιες συμβάσεις στους τομείς της άμυνας και της ασφάλειας (2009/81/ΕΚ) ενσωματώθηκε στη συμφωνία ΕΟΧ.

Σύμφωνα με τη δημοσιονομική πολιτική της ΕΕ, η συμμετοχή σε δραστηριότητες της ΕΕ είναι εφικτή μόνον εφόσον έχει καταβληθεί η αντίστοιχη οικονομική συνεισφορά. Ωστόσο, η πληρωμή μπορεί να πραγματοποιηθεί μόλις εγκριθεί το παρόν σχέδιο απόφασης του Συμβουλίου και μόλις υποβληθεί στα κράτη ΕΖΕΣ του ΕΟΧ η επακόλουθη πρόσκληση της ΕΕ για καταβολή συνεισφορών, η οποία καταρτίζεται από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

Ως εκ τούτου, προκειμένου να καλυφθεί το διάστημα που μεσολαβεί μεταξύ 1ης Ιανουαρίου 2021 και της παραλαβής της αντίστοιχης πληρωμής, το σχέδιο απόφασης της Μεικτής Επιτροπής ισχύει αναδρομικά από την 1η Ιανουαρίου 2021. Η αναδρομική ισχύς δεν θίγει τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις των ενδιαφερομένων και τηρεί την αρχή της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης.

Η επισυναπτόμενη απόφαση της Μεικτής Επιτροπής συνοδεύεται από μονομερή δήλωση των κρατών ΕΖΕΣ του ΕΟΧ, στην οποία αναφέρεται ότι η απόφαση επεκτείνει τη συνεργασία των συμβαλλόμενων μερών ώστε να συνεχιστεί η συμμετοχή των κρατών ΕΖΕΣ του ΕΟΧ στην προπαρασκευαστική ενέργεια της Ένωσης για την έρευνα στον τομέα της άμυνας. Τα κράτη ΕΖΕΣ του ΕΟΧ θεωρούν ότι τα θέματα άμυνας δεν εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της συμφωνίας ΕΟΧ, και ότι, ως εκ τούτου, η έκδοση της παρούσας απόφασης δεν επεκτείνει το πεδίο εφαρμογής της συμφωνίας ΕΟΧ ώστε να περιλαμβάνει θέματα άμυνας πέρα από τη συμμετοχή των κρατών ΕΖΕΣ του ΕΟΧ σε αυτή την προπαρασκευαστική ενέργεια. Τα κράτη ΕΖΕΣ του ΕΟΧ τονίζουν επίσης ότι η Ισλανδία και το Λιχτενστάιν δεν συμμετέχουν ούτε συνεισφέρουν οικονομικά σε αυτή την προπαρασκευαστική ενέργεια.

4. ΝΟΜΙΚΗ ΒΑΣΗ

4.1. Διαδικαστική νομική βάση

4.1.1. Αρχές

Το άρθρο 218 παράγραφος 9 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ) προβλέπει την έκδοση αποφάσεων για τον καθορισμό «*των θέσεων που θα πρέπει να ληφθούν, εξ ονόματος της Ένωσης, σε όργανο που συνιστάται από δεδομένη συμφωνία, όταν το εν λόγω όργανο καλείται να θεσπίσει πράξεις που παράγουν έννομα αποτελέσματα, με εξαίρεση τις πράξεις που συμπληρώνουν ή τροποποιούν το θεσμικό πλαίσιο της συμφωνίας*».

Η έννοια των «*πράξεων που παράγουν έννομα αποτελέσματα*» περιλαμβάνει πράξεις που παράγουν έννομα αποτελέσματα δυνάμει των κανόνων του διεθνούς δικαίου που διέπουν το εκάστοτε όργανο. Περιλαμβάνει επίσης πράξεις που δεν έχουν δεσμευτική ισχύ βάσει του διεθνούς δικαίου, αλλά «*επηρεάζουν με καθοριστικό τρόπο το περιεχόμενο των ρυθμίσεων που θεσπίζει ο νομοθέτης της Ένωσης*»[1].

4.1.2. Εφαρμογή στην προκείμενη περίπτωση

Η Μεικτή Επιτροπή του ΕΟΧ είναι όργανο που έχει συσταθεί με συμφωνία και συγκεκριμένα τη συμφωνία ΕΟΧ. Η πράξη την οποία καλείται να εγκρίνει η Μεικτή Επιτροπή του ΕΟΧ είναι πράξη που παράγει έννομα αποτελέσματα. Η προβλεπόμενη πράξη θα είναι δεσμευτική βάσει του διεθνούς δικαίου, σύμφωνα με τα άρθρα 103 και 104 της συμφωνίας ΕΟΧ.

Η προβλεπόμενη πράξη δεν συμπληρώνει ούτε τροποποιεί το θεσμικό πλαίσιο της συμφωνίας. Ως εκ τούτου, η διαδικαστική νομική βάση για την προτεινόμενη απόφαση είναι το άρθρο 218 παράγραφος 9 της ΣΛΕΕ σε συνδυασμό με το άρθρο 1 παράγραφος 3 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 2894/94 του Συμβουλίου σχετικά με ορισμένες λεπτομέρειες εφαρμογής της συμφωνίας για τον Ευρωπαϊκό Οικονομικό Χώρο.

4.2. Ουσιαστική νομική βάση

4.2.1. Αρχές

Η ουσιαστική νομική βάση για την έκδοση απόφασης βάσει του άρθρου 218 παράγραφος 9 της ΣΛΕΕ εξαρτάται πρωτίστως από τον στόχο και το περιεχόμενο της προβλεπόμενης πράξης σε σχέση με την οποία λαμβάνεται θέση εξ ονόματος της Ένωσης. Εάν η προβλεπόμενη πράξη επιδιώκει διττό σκοπό ή έχει δύο συνιστώσες και εάν ένας από τους σκοπούς ή μία από τις συνιστώσες μπορεί να χαρακτηριστεί κύριος/-α, ενώ ο/η άλλος/-η έχει απλώς παρεπόμενο χαρακτήρα, η απόφαση δυνάμει του άρθρου 218 παράγραφος 9 της ΣΛΕΕ πρέπει να στηρίζεται σε μία και μόνο ουσιαστική νομική βάση, δηλαδή εκείνη που επιβάλλει ο κύριος ή πρωτεύων σκοπός ή η κύρια ή πρωτεύουσα συνιστώσα.

Σε περίπτωση που η προβλεπόμενη πράξη επιδιώκει συγχρόνως πολλούς στόχους ή έχει πολλές συνιστώσες οι οποίοι/-ες συνδέονται άρρηκτα μεταξύ τους, χωρίς ο ένας / η μία να έχει παρεπόμενο χαρακτήρα σε σχέση με τον/την άλλο/-η, η ουσιαστική νομική βάση της απόφασης δυνάμει του άρθρου 218 παράγραφος 9 της ΣΛΕΕ θα πρέπει να περιλαμβάνει, κατ' εξαίρεση, τις διάφορες αντίστοιχες νομικές βάσεις.

4.2.2. Εφαρμογή στην προκείμενη περίπτωση

Η προβλεπόμενη πράξη επιδιώκει στόχους και έχει συνιστώσες στον τομέα της χρηματοδότησης προπαρασκευαστικών ενεργειών για την έρευνα στον τομέα της άμυνας. Η ουσιαστική νομική βάση αντιστοιχεί στη νομική βάση της εν λόγω προπαρασκευαστικής

[1] Απόφαση του Δικαστηρίου της 7ης Οκτωβρίου 2014, Γερμανία κατά Συμβουλίου, C-399/12, ECLI:EU:C:2014:2258, σκέψεις 61 έως 64.

ενέργειας, η οποία είναι το άρθρο 58 παράγραφος 2 στοιχείο β) του κανονισμού (ΕΕ, Ευρατόμ) 2018/1046 (ο «δημοσιονομικός κανονισμός»)[2].

4.3. Συμπέρασμα

Η νομική βάση της προτεινόμενης απόφασης θα πρέπει να είναι το άρθρο 58 παράγραφος 2 στοιχείο β) του κανονισμού (ΕΕ, Ευρατόμ) 2018/1046[3], σε συνδυασμό με το άρθρο 218 παράγραφος 9 της ΣΛΕΕ και το άρθρο 1 παράγραφος 3 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 2894/94 του Συμβουλίου σχετικά με ορισμένες λεπτομέρειες εφαρμογής της συμφωνίας για τον Ευρωπαϊκό Οικονομικό Χώρο.

5. ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΕΣ ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ

Η Νορβηγία συνεισφέρει οικονομικά στη γραμμή PA 13 17 01 του προϋπολογισμού: «Προπαρασκευαστική ενέργεια για την έρευνα στον τομέα της άμυνας». Το ακριβές ποσό θα καθοριστεί μετά την έκδοση της παρούσας απόφασης του Συμβουλίου.

6. ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΗ ΤΗΣ ΠΡΟΒΛΕΠΟΜΕΝΗΣ ΠΡΑΞΗΣ

Δεδομένου ότι η πράξη της Μεικτής Επιτροπής του ΕΟΧ θα τροποποιήσει το πρωτόκολλο 31 της συμφωνίας ΕΟΧ, σχετικά με τη συνεργασία σε ειδικούς τομείς εκτός του πλαισίου των τεσσάρων ελευθεριών, είναι σκόπιμο να δημοσιευτεί στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης* μετά την έκδοσή της.

[2] ΕΕ L 193 της 30.7.2018, σ. 1.
[3] ΕΕ L 193 της 30.7.2018, σ. 1.

2021/0217 (NLE)

Πρόταση

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

σχετικά με τη θέση που πρέπει να ληφθεί, εξ ονόματος της Ευρωπαϊκής Ένωσης, στη Μεικτή Επιτροπή του ΕΟΧ όσον αφορά την τροποποίηση του πρωτοκόλλου 31 της συμφωνίας ΕΟΧ σχετικά με τη συνεργασία σε ειδικούς τομείς εκτός του πλαισίου των τεσσάρων ελευθεριών

(Γραμμή PA 13 17 01 του προϋπολογισμού - Προπαρασκευαστική ενέργεια για την έρευνα στον τομέα της άμυνας)

(Κείμενο που παρουσιάζει ενδιαφέρον για τον ΕΟΧ)

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και ιδίως το άρθρο 218 παράγραφος 9,

Έχοντας υπόψη τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 2894/94 του Συμβουλίου, της 28ης Νοεμβρίου 1994, σχετικά με ορισμένες λεπτομέρειες εφαρμογής της συμφωνίας για τον Ευρωπαϊκό Οικονομικό Χώρο[4], και ιδίως το άρθρο 1 παράγραφος 3,

Έχοντας υπόψη τον κανονισμό (ΕΕ, Ευρατόμ) 2018/1046 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 18ης Ιουλίου 2018, σχετικά με τους δημοσιονομικούς κανόνες που εφαρμόζονται στον γενικό προϋπολογισμό της Ένωσης, την τροποποίηση των κανονισμών (ΕΕ) αριθ. 1296/2013, (ΕΕ) αριθ. 1301/2013, (ΕΕ) αριθ. 1303/2013, (ΕΕ) αριθ. 1304/2013, (ΕΕ) αριθ. 1309/2013, (ΕΕ) αριθ. 1316/2013, (ΕΕ) αριθ. 223/2014, (ΕΕ) αριθ. 283/2014 και της απόφασης αριθ. 541/2014/ΕΕ και για την κατάργηση του κανονισμού (ΕΕ, Ευρατόμ) αριθ. 966/2012[5], και ιδίως το άρθρο 58 παράγραφος 2 στοιχείο β),

Έχοντας υπόψη την πρόταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

(1) Η συμφωνία για τον Ευρωπαϊκό Οικονομικό Χώρο[6] (στο εξής: συμφωνία ΕΟΧ) άρχισε να ισχύει την 1η Ιανουαρίου 1994.

(2) Σύμφωνα με το άρθρο 98 της συμφωνίας ΕΟΧ, η Μεικτή Επιτροπή του ΕΟΧ μπορεί να αποφασίσει να τροποποιήσει, *μεταξύ άλλων*, το πρωτόκολλο 31 της συμφωνίας ΕΟΧ.

(3) Το πρωτόκολλο 31 της συμφωνίας ΕΟΧ περιλαμβάνει διατάξεις σχετικά με τη συνεργασία σε ειδικούς τομείς εκτός του πλαισίου των τεσσάρων ελευθεριών.

(4) Τα κράτη ΕΖΕΣ του ΕΟΧ συνεχίζουν να συμμετέχουν στις δραστηριότητες της Ένωσης που συνδέονται με τη γραμμή PA 13 17 01 του προϋπολογισμού (Προπαρασκευαστική ενέργεια για την έρευνα στον τομέα της άμυνας), οι οποίες είναι

[4] ΕΕ L 305 της 30.11.1994, σ. 6.
[5] ΕΕ L 193 της 30.7.2018, σ. 1.
[6] ΕΕ L 1 της 3.1.1994, σ. 3.

εγγεγραμμένες στον γενικό προϋπολογισμό της Ευρωπαϊκής Ένωσης για το οικονομικό έτος 2021.

(5) Επομένως, το πρωτόκολλο 31 της συμφωνίας ΕΟΧ θα πρέπει να τροποποιηθεί, ώστε να καταστεί δυνατή η συνέχιση αυτής της διευρυμένης συνεργασίας από την 1η Ιανουαρίου 2021.

(6) Η θέση της Ένωσης στη Μεικτή Επιτροπή του ΕΟΧ θα πρέπει να βασιστεί στο συνημμένο σχέδιο απόφασης,

ΕΞΕΔΩΣΕ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑ ΑΠΟΦΑΣΗ:

Άρθρο 1

Η θέση που πρέπει να ληφθεί, εξ ονόματος της Ένωσης, στη Μεικτή Επιτροπή του ΕΟΧ όσον αφορά την προτεινόμενη τροποποίηση του πρωτοκόλλου 31 της συμφωνίας ΕΟΧ, σχετικά με τη συνεργασία σε ειδικούς τομείς εκτός του πλαισίου των τεσσάρων ελευθεριών, βασίζεται στο σχέδιο απόφασης της Μεικτής Επιτροπής του ΕΟΧ που επισυνάπτεται στην παρούσα απόφαση.

Άρθρο 2

Η παρούσα απόφαση αρχίζει να ισχύει από την ημερομηνία της έκδοσής της.

Βρυξέλλες,

Για το Συμβούλιο
Ο Πρόεδρος